

SAFARI

www.ekoturism.org

NYHETSREV FRÅN EKOTURISMFRÖNINGEN # 2 -05

Fjällens jaktfalkar ger ridturen mervärde



Hög tid att söka till Naturens Bästa

De delvis nya kriterierna är klara och en ny ansökningsomgång är på gång. Passa på att gå baskursen i slutet av november!

Läs mer på sid 3.

Fyra fullfjädrade fågelresor

Naturens Bästa har utökats med en handfull högkvalitativa fågelresor från AviFauna och Svartådalens Natur- och Kulturturism. Med dessa omfattar kvalitetsmärkningen nu mer än 225 olika naturresor från närmare 65 godkända arrangörer. Sid 3

Ett bra och brett utbud ger framgång

Naturens Bästas framgångar är många. Under tre intensiva år av uppbyggnad har vårt arbete bland annat lett till närmare 70 introduktions-träffar med bortåt tusen deltagare.

Mer än 160 personer har gått baskurs om Naturens Bästa och ekoturism. Vi har dessutom genererat närmare 450 pressklipp om ekoturism i svenska tidningar.

Det blev en banbrytande kvalitetsmärkning av svensk ekoturism, vilket uppmärksammats både hemma och långt utanför Sveriges gränser. Vi ser att intresset ökar bland resenärer och i svensk resenäring. Vi ser ett nyföretagande som stärks, att naturskyddet är på turismagendan, att miljöförbättringar genomförs och att spännande arrangemang hela tiden utvecklas.

Det som väcker störst intresse är att vi har lyckats engagera bortåt 65 arrangörer och märka mer än 225 arrangemang. Det är utbudet av arrangemang och att vi håller på kvaliteten som väcker respekt såväl här hemma som på internationella konferenser och bland utländska researrangörer. Det är också tydligt att det breda utbudet lockar en växande grupp resenärer att surfa in på Naturens Bästas sajt.

Det är ingen tillfällighet att aktiviteter som ridning, hundspann och kajak är bland de mest populära på Naturens Bästas webbplats. Här finns mycket att välja på från många olika arrangörer. Av samma skäl hamnar fiske, jakt och cykelturer längre ner på listan. Vårt utbud där är än så länge för litet.

De kommande åren kommer vi därför att fortsätta att expandera märkningen. Ambitionen är att Naturens Bästa om fem år ska omfatta 200 godkända arrangörer med minst 600 bokningsbara arrangemang på Sveriges största naturresesajt.

Dessutom ökar vi marknadsföringen av Naturens Bästa och ingående företag. Vildmarksmässan och vissa utlandsmässor var en början på det arbetet. Via Ekoturistprogrammet kommer vi nu att genomföra en satsning på att göra ekoturismen och Naturens Bästa mer känt i Sverige. Genom Sveriges Rese- och Turistråd pågår liknande arbete i Tyskland, Holland, Storbritannien och Frankrike.

Det finns självklart mycket mer att göra. Allt måste fungera för att systemet ska vara bra. För en utförligare beskrivning rekommenderar jag varmt den rapport som utvärderar Naturens Bästa och pekar ut de viktigaste utmaningarna i framtiden. Den går att ladda ner på föreningens webbsida www.ekoturism.org

Det som jag tror är avgörande för framgång med Naturens Bästa är att det blir fler godkända arrangörer som erbjuder ännu fler kvalitetsupplevelser. Då lär också Naturens Bästas resesajt bli den självklara vägvisaren för den resenär som vill inspireras av det största utbudet från ett urval av det bästa inom svensk naturturism. ●

*Dan Jonasson
Ordförande i Svenska
Ekoturismföreningen*

Ekoturism ett hett ämne i den politiska debatten

Nu vill Älvdalens kommun ha klartecken från regeringen för det omdebatterade projektet Tre Toppar i Idre. Projektet innebär i korthet att Idre Fjäll och Fjätersvålen byggs ihop via liftar över fjället Stådjan, där det också ska byggas liftar, nedfarter och boende.

Naturskyddsföreningen i Dalarna sågar projektet.

Älvdalens kommun anser att projektet Tre Toppar behöver genomföras för att inte turismen i området ska stagnera. Kommunen anser också att det ska vara möjligt att bygga liftar, fritidsboende, nedfarter och annat på fjället Stådjan och dess sluttningar. Detta trots att området av EU är klassat som ett Natura 2 000-område.

Naturskyddsföreningen i Dalarna har i en skrivelse till regeringen och länsstyrelsen lämnat sina synpunkter på projekt Tre Toppar. Det är en rejäl sägning av projektet som föreningen presenterar. Man menar att Dalarnas "heliga berg" Stådjan kommer att få ett förändrat utseende och att livsmiljön för djur och växter hotas.

– Istället för att förstöra den unika fjällmiljön på Stådjan borde Idre Fjäll nyttja den för ekoturism. Intresset för arrangemang som satsar på natur- och kulturturupplevelser av hög kvalitet ökar starkt, inte minst bland turister från Tyskland, England och Nederländerna, säger Anders Munters, ordförande i Naturskyddsföreningen i Dalarna. ●

Källa: Mora Tidning & Svenska Naturskyddsföreningen

Redaktion

REDAKTÖR:
Kicki Lind

MEDARBETARE I DETTA NR:
Per Jiborn, Dan Jonasson, Kicki Lind, Staffan Widstrand

OMSLAGSFOTO: Staffan Widstrand
Vill du berätta något för Ekoturismföreningens medlemmar? Kontakta redaktionen på nanoq.kicki@swipnet.se eller ring Kicki Lind 0708-27 85 43

Medlemsskap & Information

För medlemsskap och information om Ekoturismföreningen kontakta vårt kansli:

Svenska Ekoturismföreningen
Box 87, 830 05 Järpen

TEL: 0647-66 00 25
FAX: 0647-100 12
E-POST: info@ekoturism.org
HEMSIDA: www.ekoturism.org
www.naturensbasta.se
PG: 81 39 93-3, **BG:** 5034-5289

FOTO: STAFFAN WIDSTRAND



Fullfjädrat

Bland Naturens Bästas nya fågelresor märks en skådarvecka på skånska Österlen i sköna maj, tillsammans med höstdansande tranor, närkontakt med slagugglor och vindlande kanotturer i västmanländska Svartådalens.

Både AviFauna och Svartådalens Natur- och Kulturturism är två mycket meriterade researrangörer. AviFauna, som ägs av Sveriges Ornitologiska Förening, har i mer än 20 år ordnat fågelresor till när och fjärran. Svartådalens Natur- och Kulturturism lockar framgångsrikt svenska storstadsbor och utländska besökare till våt- och kulturmarkerna norr om Västerås.

– För oss är Naturens Bästa viktigt av flera skäl, säger Magnus Ullman på AviFauna. Ett smaskaligt resande med lokal anknytning har vi sysslat med i över 20 år. Naturens Bästa visar våra kunder var vi står, och är dessutom inspirerande för vårt eget miljöarbete. Det går att resa rimligt

resurssnålt – och inte alltid orimligt resursslösande som många tycks tro. Naturens Bästa ökar medvetenheten om problematiken.

Svenska fåglar lockar

För många utländska fågelskådare erbjuder Sverige exklusiva möjligheter. Bra exempel är både ugglor och hackspettar, men det finns mycket mer som lockar långväga resenärer.

– I år har vi haft ett 60-tal engelska besökare, som särskilt har uppskattat

slaguggla, spillkråka och tjäderspel, berättar naturguiden Daniel Green från Svartådalens Natur- och Kulturturism.

Naturens Bästa ser han bland annat som en stor konkurrensfördel.

– Vi kände direkt att kriterierna är helt i linje med allt det som vi tycker är så viktigt, att de står för precis det som vi sysslar med. För oss är det dessutom en konkurrensfördel att vara med på den plattform som Naturens Bästa innebär. ●

Nya kriterier, ny ansökningsomgång, ny baskurs...

De delvis nya kriterierna för Naturens Bästa är nu klara. Mer information finns förstås under Naturens Bästa på: www.ekoturism.org

En ny ansökningsomgång till Naturens Bästa är i full gång. Sista ansökningsdatum är 12 dec 2005. Allt du behöver veta finns under Naturens Bästa på: www.ekoturism.org

Ny baskurs. Vilka är de sex grundprinciperna bakom Naturens Bästa? Hur går ett företagsbesök till? Hur

gör man en resmålsanalys? Detta och mycket mer får du veta på den åttonde baskursen om svensk ekoturism och kvalitetsmärknigen Naturens Bästa!

Kursen vänder sig främst till arrangörer som är på väg att söka till Naturens Bästa, har läst märkningens kriteriedokument och satt sig in i begreppet ekoturism. Information om ekoturism och Naturens Bästas kriterier finns i startpaketet som kan beställas på:

www.ekoturism.org

Tid: 28-30 november 2005

Plats: Sättra Brunn, en mil utanför Sala i Västmanland.

Kursavgift: 3000 kr, inklusive logi, mat och kursavgift. Medlemmar i Svenska Ekoturismföreningen får 600 kr rabatt.

Anmälan: Senast 4 nov till Eva-Karin Kronquist, tel 0647-66 00 25, e-post: info@ekoturism.org ●

Världens största falk och fjällviddernas härskare



Jaktfalken har egen utstrålning. Både när den från en hög sten spanar av omgivningen eller i hög fart drar fram genom en fjälldal i jakt på ripor. Det är också en eftertraktad fågel, som fick franska och holländska

adelsmän att på 1700-talet finansiera riskfyllda expeditioner till svenska fjällen på jakt efter några exemplar.

Idag är falkarna fredade, och med närmare 30 flygfärdiga ungar blev 2005 ett hyfsat år för jaktfalkarna i

Jämtland. Ett av paren höll till i trakterna där Rid i Jorm bedriver sin verksamhet.

– Fram till mitten av sommaren såg vi jaktfalk på alla våra ridturer, berättar Ola Sundquist och fortsätter.





– På en av turerna passerade hela gruppen en sittande falk på bara tjugo meters håll. Mäktigt!

När Rid i Jorm kvalade in till Naturens Bästa bestämde Ola Sundquist och Elin Eriksson att företaget

särskilt skulle värna om regionens jaktfalkar. Ett samarbete inleddes därför med projekt Jaktfalk som drivs av ornitologer i Jämtland.

För varje bokad ridresa avsätts en slant och på tre säsonger har det

blivit 15 000 kronor till projekt Jaktfalk. Ett värdefullt bidrag till projektet, som för övrigt mest bygger på ideellt arbete.

Ulla Falkdalen leder arbetet med att värna om och få mer kunskap om Jämtlands jaktfalkar.

– Vi uppskattar verkligen Rid i Jorms stöd. Deras pengar är guld värda, och används bland annat till att betala resor och arbetsmaterial.

Samtidigt ser Ulla Falkdalen gärna att samarbetet fördjupas.

– Med sin lokalkännedom och många ridturer i området kan företaget bli en av våra rapportörer, samtidigt som de bidrar till skyddet av jaktfalkarna. Vi å vår sida kan vidareutbilda deras guider, och på så vis nå ut med information om världens största falk till hundratals ridintresserade människor.

Att aktivt bidra till naturskydd eller kulturvård är en av Naturens Bästas sex grundprinciper.

Gott nog är att samla in flera tusen till ett viktigt naturvårdsprojekt, men flera snäpp bättre är om insatsen blir en naturlig del i företagets profilering, guidning och marknadsföring.

Utsikten att få se en jaktfalk på Rid i Jorms ridturer är i sig ett försäljningsargument och med kunniga guider bjuds ridgästen på ytterligare insikter.

Redan i dag är att jaktfalken en del i företagets profilering kring isländska sagor, fornnordisk mytologi och en boendeanläggning vid namn Korpens öga. Jaktfalken, som lägger sina ägg i gamla korpreden, har nämligen också en relation till asaguden Odens två följeslagare.

Tillsammans är detta en mustig brygd att ösa berättelser ur framför kvällsbrasan efter en riktigt lyckad ridtur på fjället.

Läs mer om projekt Jaktfalk på Jämtlands läns ornitologiska förenings webbsida: www.jorf.se
Rid i Jorms hemsida: www.korpensoga.com

Text: Per Jiborn



FOTO: STAFFAN WIDSTRAND

Bilden som naturskydd

Fotograf Staffan Widstrand, inte helt obekant i svenska ekoturism-kretsar, for i oktober till Alaska för att hålla föredrag på World Wilderness Congress i Anchorage.

Kongressen hölls för åttonde gången och samlar folk från hela världen som på olika sätt vill skydda världens vildmarker och diskutera hur detta kan gå till.

– Foto och naturskydd hänger nära ihop, menar Staffan. Bilden är

ju en mycket stark anledning till att folk blir intresserade och reser iväg på ekoturismarrangemang.

Under den veckolånga kongressen bidrog Staffan med flera föredrag. Dels om vildmarker i Sverige och Norge och vilka initiativ som tas för att skydda dem, dels om fotografins och ekoturismens betydelse för att rädda de stora rovdjuren. Dessutom visades bildspelet om Naturens Bästa vid flera olika tillfällen. ●

Intresse i USA för Nature's Best

En ekoturismmärkning enligt svensk förebild vore önskvärd i nordöstra USA. Det anser professor David Vail efter att ha studerat den svenska märkningen Naturens Bästa.

Hans uppsats "An Ecotourism Quality Label for Maine? Insights from Sweden's Nature's Best Initiative" bygger bland annat på studier av den svenska kvalitetsmärkningens kriterier.

David Vail's uppsats är en granskning av hur kvalitetsmärkningen Naturens Bästa växte fram. Hur kriterierna utvecklades, och hur den nödvändiga gräsrotsprocessen som ledde fram till en bred enighet bakom de viktigaste grundprinciperna gick till. Strategierna bakom marknadsföring och vilka utmaningar märkningen

kan komma att möta på längre sikt, avhandlas också.

David Vail ser många likheter mellan naturturismen i Sverige och delstaten Maine. Här märks exempelvis behovet av att locka till sig fler köpstarka resenärer via välprofilerade naturresor. En av hans första slutsatser är därför att "Ekoturismens

ekonomiska vinster blir sannolikt störst för de regioner som först kan lansera en erkänd kvalitetsmärkning. Sverige fick därför ett försprång mot övriga Europa när man lanserade Naturens Bästa år 2002. Delstaten Maine har samma möjligheter i nordöstra USA."

Vail instämmer också i Ekoturism-



föreningens analys av kvalitetsmärknings betydelse för bilden av Sverige som ett intressant resmål ur ett internationellt perspektiv.

”Ekoturism är en begränsad marknad, men rätt marknadsförd kan en kvalitetsmärkning öka tillväxtpotentialen hos hela resenäringen i en eftersatt glesbygdsregion.”

Av allt att döma uppskattar också David Vail kvalitetstankarna bakom Naturens Bästa och skriver:

”För att nå kommersiell framgång måste ekoturismmärkningen garantera att det bokade arrangemangets upplevelsekvalitet överträffar resenärens förväntningar.”

Avslutningsvis summerar David Vail fyra framtida utmaningar. Här ingår att uppnå en stabil finansiering, att visa på ekoturismens lönsamhet, att lösa eventuella oenigheter inom märkningen samt hanteringen av det långväga resandets klimatpåverkan.

”Det är en öppen fråga om ett ideellt och icke vinstdrivande märkningssystem kan eller ens bör bli ekonomiskt självfinansierat.

Eftersom ekoturism skapar nytta i form av naturskydd och landsbygdsutveckling, förtjänar initiativet ett fortsatt offentligt stöd. Åtminstone lär det krävas flera år av offentlig och privat sponsring innan en ekoturismmärkning når ekonomisk mognad och full självfinansiering.”

Om och när delstaten Maine utvecklar en egen ekoturismmärkning är ännu oklart. I september genomfördes den första nationella konferensen på temat ekoturism i USA. Platsen var Maine! Vi gläds åt att de svenska erfarenheterna har satt igång en process. ●

Sammanfattat och översatt av Per Jiborn

Ett klick för skogen

Insamlingsstiftelsen Ett klick för skogen lyckades rädda gammelskogen i Årrenjarka nordväst om Jokkmokk. Skogen är klassad som nyckelbiotop men varken Naturvårdsverket, Länsstyrelsen, Skogsvårdsstyrelsen eller Jokkmokks kommun har stött bevarandet av skogen.

Insamlingsstiftelsen Ett klick för skogens ändamål är att köpa upp och bevara skyddsvärd gammal skog i Sverige. Avsikten är att skydda dess hotade djur- och växtarter, samt att i övrigt gynna forskning, turism och friluftsliv för nuvarande och framtida generationer.

Stiftarna Ann Rask och Jenny Strand växte upp i norra Sverige. Efter att ha studerat och jobbat utomlands i flera år fick de upp ögonen för hemlandets unika värde med rena vattendrag, frisk luft, vackra landskap och närhet till storslagen natur. Viljan att göra något för gammelskogen hade de haft länge, och i början av 2004 bildades den stiftelse som Ett klick för skogen är idag. ●

www.ettklickforskogen.se

FOTO: STAFFAN WIDSTRAND



Årets Vildmarkskock 2006

Planeringen för den andra upplagan av Årets Vildmarkskock pågår för fullt. Som arrangör står Destination Grythyttan, ett nätverk av ett 40-tal

företag i Grythyttan med omnejd. Tävligen planeras till månadsskiftet april-maj 2006, utomhus förstås. Mer information kommer att gå ut

till alla medlemmar i Svenska Ekoturismföreningen under hösten.

Håll knivarna vässade! ●

Naturens Bästa + S.O.G. = sant

Naturens Bästa har inlett ett samarbete med Scandinavian Outdoor Group (S.O.G.). Marknadsföring och testning av ny utrustning ingår i samarbetet.

Scandinavian Outdoor Group (S.O.G.) är ett samarbete mellan ett tjugotal skandinaviska tillverkare av tält, kläder och annan friluftsutrustning. Bland annat ingår företag som Haglöfs, Fjällräven, Hilleberg och Ullfrotté. S.O.G. vill främja exporten av medlemsföretagens produkter utanför Skandinavien, och informera om skandinaviska friluftstraditioner, utomhusaktiviteter och respekt för naturen.

– Vi vill att både tillverkare och användare ska vara medvetna om sambandet mellan friluftsliv, utrustning och oförstörd natur, säger Martin Kössler från S.O.G.

– Med Naturens Bästa skapas möjligheter att knyta samman försäljningen av friluftsutrustning med en varsam naturturism och ett kvalitetskoncept. Det kan stå som modell för andra regioner och friluftsvänner runt om i Europa.

Samarbetet med S.O.G. innebär bland annat att Naturens Bästa kommer att exponeras på deras välbesökta webbsida. Vidare kommer olika samarbeten att utvecklas kring produktutveckling, testning av friluftsprодукter, uthyrning och kursverksamhet tillsammans med olika arrangörer inom Naturens Bästa.

Partnerskapet mellan Naturens

Bästa och S.O.G. offentliggjordes i somras, i samband med invigningen av världens ledande friluftsutrustningsmessa OutDoor i Friedrichshafen i södra Tyskland.

– Under fyra intensiva mässtdagar knöt vi mängder av nya spännande kontakter, berättar Dan Jonasson, ordförande i Svenska Ekoturismföreningen.

– Det är jättebra att utrustningssidan vill ta ett ansvar för den natur som deras kunder vill nyttja. ●

www.scandinavianoutdoors.com

Nordiska lovord om Naturens Bästa

Det senaste halvåret har Naturens Bästas prisbelönta resesajt recenserats av stora dagstidningar och viktiga webbplatser i både Danmark och Norge. Förutom positiva omdömen har uppmärksamheten lett till ett ökat antal nordiska besök på resesajten.

Under sommaren har flera danska webbplatser och dagstidningar skrivit om kvalitetsmärkningen Naturens Bästa. Hör bara:

”Genväg till Sveriges bedste natur! Ett mycket bekvämare och bättre sätt att bli du med den svenska naturen finns inte!”

Berlingske Tidende

”Naturens Bästas resesajt är... ett ymnighetshorn av goda tips inför den svenska semestern!

Webbsidan är exemplariskt lättnavigerad, där man kan söka utifrån olika sorters arrangemang, landskap och biotop.”

www.vildmarksliv.dk ●

Det finns plats för alla

Sommargäster. Båtfolk. Skridskoåkare. Dagsturister. Kanotister. Båtluffare. Fler och fler upptäcker Stockholms underbara skärgård. Varje år stiger över två miljoner människor i land på dess öar och skär. Och det gör oss på Skärgårdsstiftelsen väldigt glada. För ett av våra uppdrag är att hålla Stockholms skärgård öppen för alla.

Att värna om skärgårdens djur och natur är grund- en i vår verksamhet. Samtidigt vill vi underlätta för människor att njuta av skärgården. Du möter oss bland annat i våra naturhamnar där vi erbjuder service med skärgårdsmajor (sop- och toalettbodnar), färskvattenpump, informationsbod och på vissa ställen även bastu.

Vill du stödja vårt arbete för en levande skärgård där det finns plats för alla – såväl människor som djur och växter – kan du bli vän i Skärgårdsstiftelsen. För 250 kr får du årets vänbok, tidningen Stångmärket och möjlighet att följa med på vänresor och andra arrangemang. Läs mer på www.skargardsstiftelsen.se



SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN

08-440 56 00 www.skargardsstiftelsen.se